

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delavcev delovne organizacije alpina žiri

LETNIK 20

ŠTEVILKA 8

AVGUST 1983

Še večji napor za boljše poslovanje

V prvem polletju ugotavljamo še nadaljnje zaostrovanje na področju gospodarjenja. Pomanjkanju na trgu materialov in velikim problemom na deviznem področju se je pridružilo tudi pomanjkanje denarja na denarnem trgu, kljub visoki porasti splošne obrestne mere — proti 40 %. Porastu obrestnih mer ni sledila večja ponudba denarja, kar bi se po tržnih zakonitostih moralo dogoditi. Zaradi ukrepov Narodne banke Jugoslavije in ostalih zveznih administrativnih teles v zmanjševanju možnosti vseh vrst kreditiranja, razen kreditiranja izvoza in še nekaj drugih prednosti kreditiranja, je v obtoku občutiti izredno pomanjkanje finančnih sredstev. Kljub izredno slabim splošnim razmeram pa je krivda tudi na naši strani, saj

premalo pozornosti posvečamo gibanju vseh vrst zalog, kar vpliva na našo finančno trdnost in solidnost na tržišču. V današnjih časih bo kupec, ki bo plačeval v gotovini ali celo nudil plačilo vnaprej, imel velike prednosti pri vseh dobaviteljih. Naše zaloge skupno znašajo okrog 1,5 milijarde novih dinarjev (zaloge materialov, nedokončane proizvodnje, gotovih izdelkov in obutve v MPM) in so za 73 % višje od lanskeletnih v istem obdobju.

Ob tem se moramo zavedati, da smo v Alpini izredno odvisni od sezone proizvodnje, da je inflacija oz. porast cen povzročil vrednostno povečanje zalog, da se marsikdaj nabalja več in preje zaradi bojaznii pred bodočim še slabšim stanjem. Vendar vse to ne opravičuje takega po-

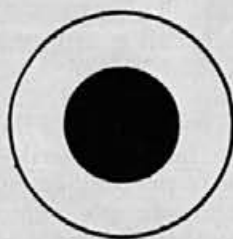
večanja zalog, ker tudi v lanskem letu ni bilo dosti bolje in so isti dejavniki vplivali na višino zalog.

Vse to vpliva na dodatno zadolževanje oz. najemanje kreditov, ki pa pri 30 do 40 % obrestni meri predstavljajo največji strošek poslovanja. Tako bo v prihodnje ena glavnih nalog zmanjšati zaloge in s tem izboljšati med drugim tudi našo likvidnost.

Na vseh področjih so vidna prizadevanja in kljubovanja težki situaciji. Proizvodnja in prodaja sta količinsko večji za 15 % glede na isto obdobje lanskega leta. Na področju proizvodnje je bilo največ težav v preskrbi z materiali, kar je povzročalo številno prekinjanje dela ter menjavanje artiklov v proizvodnji.

Pri prodaji največ novosti zasledimo v izvoznih prizadevanjih. Direktni izvoz, maloobmejni izvoz, kooperacija s tujo firmo, začasni uvoz. Vse to prispeva k povečanju izvoza naše obutve, reševanju težke devizne situacije Alpine in boljši preskrbi z uvoženimi materiali.

Kritična je naša devizna situacija. Nizki odstotki razpolaganja z devizami iz leta v leto povečujejo našo odvisnost (dolg) do banke. Terminalska prodaja deviz, nakupi deviz in odprodaja delovnim orga-

KATERO IZBOLJŠAVO VIDIM

Leta nazaj smo v naši delovni organizaciji opazili zelo malo inovacij ali tehničnih izboljšav, ali znabiti bolje, le te niso bile predložene komisiji.

V zadnjem času se stvari vendarle nekoliko izboljšujejo, saj dobi komisija kar po več predlogov.

To seveda pomeni, da bi lahko pričakovali podobne predloge tudi iz drugih okolij, kjer so možnosti podobne pa je nekoliko manj pobude ali pa se posamezniki še vedno ne upajo na dan s predlogi zaradi nevoščljivosti ostalih.

Tovrstna sramežljivost v teh razmerah res ni več na mestu. Ravno nasprotno, prišli so časi, ko nam kaže pogledati okrog sebe in dan na dan razmišljati, kaj lahko izboljšam.

To seveda ne velja le za tehnične rešitve, temveč tudi za organizacijska in druga vprašanja. Vsak, ki se te nuje zaveda, pa bi moral k takemu ustvarjalnemu gledanju spodbujati tudi ostale.

Ob tem pa je seveda razumljivo, da je treba olajšati ljudem predlaganje in njihovo nadaljnje uveljavljanje.

Zakaj imamo v tovarni priznanja, zakaj so delovna odlikovanja, pismene pohvale, zakaj so določila pravilnika o inovacijah, če ne zato, da jih ne pozablamo ...

Kaj torej lahko izboljšamo?

N. P.

Tudi v montaži so s pomočjo vodje linije Janka Žaklja in njegovega namestnika Mira Kavčiča, ocenilo delo v prvem polletju

dogovarjamo se - dogovorili smo se

nizacijam, se v prihodnje zmanjšujejo na najmanjšo mono mero ali celo ukinjajo. Tako bo težava tudi v preskrbi z devizami v mrtvi sezoni, ko ni izvoza in priliva. To smo sedaj premoščali z nakupom deviz pri banki, s tem da smo jih koncem leta vračali (odprodali) banki iz lastnega priliva. Dolg iz preteklega leta ne bomo mogli v celoti poravnati iz letošnjega priliva. Pred nami je tako še dogovor, ki ga moramo doseči z banko, o prenosu dolga v prihodnje leto.

Devizna zadolženost do tujine ni kritična, saj se giblje pod 10 % od deviznega priliva. Do sedaj izpolnjujemo vse zajamčene obveznosti do tujine. Tovrstna obveznost v letu 1984 naraste preko 10 %, odvisno od oblike izvoza in s tem višine priliva deviz, v prihodnjih letih pa je devizni dolg majhen. V pogledu zadolževanja do tujine imamo še rezerve, v kolikor si preskrbimo kredite z večletnim plačilnim rokom. To pa so predvsem krediti za

odkup opreme, medtem ko je rok vračila pri blagovnih kreditih eno leto ali manj.

Vir financiranja uvoza materiala bo v prihodnje edino blagovni kredit, ki se bo po trenutno veljavni zakonodaji odplačeval iz 100 % priliva, šele nato pa se bo ta delil izvozniku in za druge (federacija, rezerve NBJ, za nafto, za republiko...) in tu vidimo v prihodnje tudi rešitev oz. likvidacijo dolgov iz preteklosti, ki bi se odplačevali iz preostanka priliva, ki bo odpadel na našo DO.

Gledano z vidika težav, ki smo jih imeli, je poslovanje DO v prvem polletju zadovoljivo. Če bomo na vseh področjih tako nadaljevali in si še naprej prizadevali, uspeh tudi konec leta ne bo izostal.

Pred očmi pa moramo vsi imeti, da se pogoji poslovanja vztrajno slabšajo, kar pa zahteva od nas še večje napore in budnost, da uspešno prebrodimo krizno situacijo, s katero se že lep čas spoprijemamo.

Franci MLINAR

Prvo polletje smo zaključili

Kako bo v drugem polletju v spremenjenih pogojih poslovanja?

Od rezultatov poslovanja v prvem polletju naj omenim samo nekaj najpomembnejših:

1. Izdelali smo 960.000 parov obutve, kar je za 15 % več kot v prvem polletju lani. To povečanje proizvodnje smo dosegli kljub stalnim težavam in nemogočim razmeram pri oskrbi z materiali.

2. Na konvertibilno področje smo izvozili 294.000 parov obutve, kar je količinsko 69 % več kot v lanskem prvem polletju. Do konca leta imamo prodanih na konvertibilno področje okrog 860.000 parov, kar pomeni, da bomo tja izvozili blizu

polovice celotne proizvodnje.

3. Vrednostno smo izvozili na konvertibilno področje 2.259.000 \$, kar je enako kot v lanskem prvem polletju. Vzrok za to, da vrednostno izvoz ni večji, je v tem, da smo v izvoženo obutev v glavnem vgrajevali uvožene materiale, katere so financirali naši kupci na osnovi začasnega uvoza.

4. V maloprodajni mreži smo prodali približno 15 % več parov obutve kot v istem obdobju lani.

5. Ob polletju imamo sorazmerno visoke zaloge, tako materiala, nedovršene proizvodnje in končnih izdelkov. Ohrabrujoče pri tem pa je, da so to v glavnem kulantne zaloge (ki jih bomo

Pred zbori se morajo vodje samoupravnih delovnih skupin in predstavniki družbenopolitičnih organizacij natančno seznaniti s pogoji poslovanja, da lahko s sodelavci vodijo kakovostno razpravo

lahko znižali). To so materiali, ki jih bomo rabili za proizvodnjo za sezono jesen-zima in končni izdelki, katere bomo v prihodnjih mesecih odpremili našim kupcem.

6. Finančni rezultat poslovanja prvega poletja je nekaj boljši kot je bil v istem obdobju lani, vemo pa, da zaradi sezonskega značaja našega poslovanja to še ni končni odraz letošnjega poslovanja, ampak bo to šele zaključni račun.

7. Ker smo po prvem polletju z osebnimi dohodki nekoliko zaostajali za sorodnimi delovnimi organizacijami naše panoge, bomo na osnovi periodičnega obračuna osebne dohodke s 1. avgustom povišali za 10 %.

V drugem polletju ponovno v spremenjenih pogojih poslovanja

Kot je v zadnjih letih že običajno, se tudi tokrat pogoji poslovanja v drugem polletju poslabšujejo.

Zdi se, kot da v Jugoslaviji ne znamo izdelati letne devi-

zne bilance in vnaprej določiti takih pogojev poslovanja, ki bi lahko veljali skozi vse leto.

Spremembe so predvsem v tem, da se zmanjšuje odstotek razpolaganja z devizami. V prvih petih mesecih letošnjega leta smo razpolagali s 56 % deviznega priliva, v mesecu juniju s 60 %, ta odstotek pa je sedaj znižan na 47,3, s 1,9. pa bo znižan na 44,3. Omeniti je treba še to, da bomo s tem odstotkom deviz razpolagali samo v primeru, če ne bo prišlo še do dodatnega solidarnostnega združevanja na ravni poslovne banke ali republike.

Zaradi sezonskega značaja našega poslovanja taka sprememba v drugem polletju prizadene Alpino veliko bolj kot številne druge delovne organizacije. Letos predvidevamo nekaj nad 9 milijonov \$ izvoza na konvertibilno področje. Zaradi sezonskega značaja našega poslovanja (izvažamo veliko več za sezono jesen-zima, kot za sezono pomlad-poletje) smo

V težki montaži izdelujejo predvsem športno obutev

imeli v prvem polletju le 1,3 milijona S deviznega priliva, ves ostali devizni priliv pa bo v drugem polletju. To pomeni, da bomo večino našega letnega deviznega priliva lahko koristili po slabših pogojih in znižanem odstotku.

Material za tekočo proizvodnjo smo v letošnjem prvem polletju v veliki meri zagotavljali na osnovi začasnega uvoza, izvoza po pogodbi o dolgoročni proizvodni kooperaciji s firmo Beneco ter izvoza po načelih maloobmejnega prometa. V drugem polletju se bomo morali nujno vključiti tudi v koriščenje blagovnih posojil, ki so odobrena Jugoslaviji.

Poseben problem še naprej predstavlja uvoz opreme. Za uvoz štiridesetih šivalnih strojev smo se že dalj časa nazaj dogovorili z dobavitelji za kredit, vse letošnje prvo polletje, od novega leta dalje pa smo si prizadevali pridobiti vse potrebne papirje za uvoz teh strojev. Ko smo končno uspeli predložiti kompletno vlogo, pa so menda možnosti uvoza opreme v Jugoslaviji za letošnje leto že izčrpane, zato je vprašljivo, če bomo dobili soglasje. Na drugi strani si prizadevamo za pridobitev mednarodnega IFC kredita za uvoz opreme. Upamo, da ne bomo tudi tu ponovno ostali praznih rok.

Zaradi zmanjšane razpolaganja z devizami v drugem polletju ne bo problem samo oskrba z repromateriali, ampak bo problem tudi odplačilo obveznosti, predvsem obveznosti iz terminskega nakupa poslovnih banki. Zaradi zmanjšane razpolaganja z devizami v drugem polletju lanskega leta nismo mogli odplačati poslovnih banki vseh obveznosti za

lansko leto in smo del teh prenesli v letošnje leto. To se letos ponavlja in tudi letos teh obveznosti ne bomo mogli v celoti poravnati.

Dovolj naročil za zahodni izvoz

Svetla stran v našem poslovanju je, da imamo za sezono jesen-zima dovolj naročil za zahodni izvoz.

Zaradi nemogoče situacije pri nabavi materialov pa proizvodnja ne more potekati tako, kot bi v normalnih pogojih potekala, zato nam grozi kasnitev rokov za izvoz in kasneje za domači trg na vseh programih. Zato smo se na sestanku družbeno-političnih organizacij, seji delavskega sveta TOZD Proizvodnja in zborih delavcev ob koncu prejšnjega meseca dogovorili, da storimo vse, da nadoknadimo zamujeno in pravočasno pošljemo obutev. Tako bomo od planiranih treh tednov kolektivnega dopusta, koristili kolektivni dopust le en teden, poleg tega pa bomo avgusta in septembra delali tudi vse proste sobote.

Ta odločitev kolektiva je predvsem v dobro nas samih. Zahodnim kupcem moramo dobaviti obutev pravočasno, če želimo, da bodo od nas kupovali tudi v bodoče. Prav tako moramo pravočasno izdostaviti naročeno obutev za domače tržišče, da nam le-ta ne bi ostala na zalogi. Pravočasna dobava običajno pomeni dobro prodajo, ta pa pomeni večji dohodek in s tem tudi večje osebne dohodke.

Ob vseh teh težavah pa lahko trdimo, da s takim načinom dela tudi v Alpini prispevamo svoj delež k stabilizaciji našega gospodarstva.

Tomaž KOŠIR

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Serviser tudi poleti ni brez dela

Lojze Oblak, serviser

Slišali smo že, da ima Alpina dober servis. Pod tem si navadno predstavljamo strokovnjaka, ki je v vsakem trenutku ob tekmovalcu, da mu takoj naravna in uredi opremo, da lahko nemoteno smuča. Toda to še ni vse.

Z Lojzetom Oblakom, našim serviserjem, smo se tako pogovarjali o njegovih nalogah v tem času.

Takole nam je razlagal:

»Sigurno je za tekmovalce pomemben občutek, da izdelovalec čevljev stoji za njim, da spremlja njegov razvoj in tudi njegove težave. Moja vloga pri tem se prične že ob prevzemu čevljev in se nadaljuje ob vseh testiranjih, treningih in tekmah samih. Tako, da tekmovalci ni nikdar osamljen.

Pri tem smo si tudi že v Alpini nabrali izkušnje in včasih zamenjamo dele čevlja, za katere imamo izkušnje, da ne bi več dolgo vzdržali. To smo izpopolnili tako, da tekmovalcu lahko pomaga že trener ali nekdo drug ali pa celo tekmovalci sam.

Sedaj že vnaprej vemo, kaj moramo napraviti, da bo kasneje manj dela. Drugače tudi ne bi zmogli, saj imamo sedaj že veliko smučarjev, ki tekmujejo z našimi čevlji. Letos imamo pripravljenih okoli 150 parov SR 84 z rezervnimi deli. Postopek za tako pripravo pa se začne že spomladi. Najprej naredimo manjšo količino, potem gre čevlji v testiranje, da lahko z gotovostjo pripravimo vse potrebno do druge polovice avgusta, ko čevlje skompletiramo. Omenim naj še, da

praktično za vsakega tekmovalca pripravimo čevlje prav zanj, do prvega testiranja, pri tem pa upoštevamo kvaliteto in način njegovega smučanja, vrsto materiala, notranjega čevlja in podobno. Pri tem stalno sodelujem z Janezom Šmitkom, ki mi posreduje vse te zahteve. Tako je čas od maja do konca avgusta prav tako zapolnjen, kot kasneje, saj se morda prav v tem času odloča o uspehu tekmovalca v sezoni.

Razumljivo je, da je čevlje treba stalno izpopolnjevati oz. prilagajati potrebam. Z Janezom Šmitkom in drugimi sem v stalnem stiku, da to lahko urejamo sproti. Pri tem pa mi seveda koristi to, da tudi sam smučam in vem, kaj smučar potrebuje.

Za letos lahko rečem, da je vse pripravljeno tako, kot smo si zamislili in brez skrbi pričakujemo sezono. Saj je pa tudi res, da so nam vsi šli na roko. V nabavi so nam hitro pripravili ustrezen material, prav tako nimam nobenih težav v skladišču ali v drugih službah, s katerimi sodelujemo. Le tako je možno vse urediti pravočasno, »je končal Lojze.

Kot kaže, se v Alpini vedno bolj zavedamo, da je tudi od tekmovalnih uspehov odvisen naš poslovni uspeh. Skoraj vsak od nas se pri tem znajde v dolgi verigi, ki je tako močna, kot je najšibkejši.

Poskrbimo vsak zase, da ne bomo tisti najšibkejši...

Nejko PODOBNIK

Jože Bogataj je vodil razpravo o rezultatih poslovanja v prvi polovici leta v orodjarni

Pri planiranju moramo videti celoto

Včasih je koristno pokukati v službe, katerih dela in rezultatov ne vidimo vsak dan, so pa pomembna v širšem okolju in v daljšem razdobju. Iz široko zastavljenih analiz in ciljev, ugotavljanja dosedanjih možnosti in pogojev, je odvisno načrtovanje in izvajanje našega vsakodnevnega dela.

Ta mesec bo to služba za načrtovanje in analize.

»Boljši izraz bi bil plansko-analitska služba, saj bi bolje ponazarjali delo in vlogo te službe«, pravi njen vodja Tone Eniko.

Katere so torej osnovne naloge?

»Kot strokovna služba sodelujemo pri organizacijskem in vsebinskem delu pri sestavljanju letnih, srednjeročnih in dolgoročnih planih. Pri tem smo nosilec akcij. Čeprav plane sestavljajo posameznih področjih, je potrebno še usklajevanje, kar pa sodi med najtežje naloge pri planiranju. To je naša vloga. Še pred tem pa je na podlagi družbenih zahtev in predpisov treba izdelati »pravila igre« pri planiranju, ali kot temu strokovno rečemo, izdelati metodologijo priprav planov in organizacijski pristop v celoti.

Izdelave svojega plana se vsi pripravljenci lotevajo dokaj resno. Težave pa nastajajo pri povezovanju vsakega udeleženca. Skušamo doseči, da ne upoštevajo le sebe, temveč celovite razmere vseh, kar je včasih zahtevna naloga.

Problem je tudi sočasnost vseh dejavnikov, ki se vključujejo v planiranje in kontinuiranost (nepretrganost).

Zavedati se moramo, da mora plan zajeti celotno organizacijo poslovanja. Kot je poslovni proces težko izpeljati, ga je težko tudi planirati, posebno še v razmerah, ko niso znani vsi dejavniki, ki bodo vplivali na naše delo.

V zvezi z dolgoročnim planiranjem naj povem, da je Alpina kot velika delovna organizacija v občini določena za nosilca planiranja (v Zireh sta to še Kladivar, kot DO z zanimivo tehnologijo in Mercator — KGZ Sora Ziri, kot DO s področja kmetijstva). To pa postavlja pred nas nalogo, da opredelimo svoj razvoj do leta 1995 oz. z nekaterimi pogledi do leta 2000.

Pri tem moramo upoštevati več vidikov planiranja. Najprej seveda razvoj Alpine, prav tako vlogo, ki jo bo imela Alpina v družbenoekonomskem planu razvoja občine. Naš dolgoročni plan pa bo moral biti usklajen tudi z dolgoročnim planom razvoja usnjarsko-predelovalne industrije. Pri tem moramo spet upoštevati tri ravni: kakšna bo naša vloga v slovenskem prostoru, vedeti moramo kako bomo sodelovali z ostalo usnjarsko predelovalno industrijo v Jugoslaviji. Zlasti kako bo z našo oskrbo; in kakšna bo naša vloga v svetu.

Tej oceni oz. uskladitvam bo treba prilagoditi proizvodni program, ki bo moral spet upoštevati prostorske in strojne zmogljivosti, možnosti nabave surovin, možnosti prodaje, kadrovske in druge

dogovarjamo se — dogovorili smo se

Fani Peternelj in Tone Eniko sestavljata službo za planiranje in analize

zmogljivosti. Temu bo treba prilagoditi razvojno politiko.

Kar zadeva vnaprejšnje načrtovanje dohodka, bi se težko opredelili, zlasti kakšen bi lahko bil največji dohodek.

Po dosedanjih načelih naj bi planirali tako imenovani normalni dohodek, ki zagotavlja sredstva za akumulacijo za enostavno in razširjeno reprodukcijo in pa seveda za osebne dohodke, skupno in splošno porabo.

V tem trenutku je izdelana koncepcija (zasnova) dolgoročnega razvoja, ki ga je izdelala naša služba. Deluje tudi komisija, ki bo ves čas skrbela za delo na tem področju.

V okviru občine so ugotovljene razvojne možnosti, prav tako za usnjarsko industrijo v okviru republike, kjer je v glavnem zajeta analiza sedanjega razvoja in smeri.

Sedaj so na vrsti smernice, ki naj bi bile izdelane nekako do konca leta ali v začetku januarja in sicer na vseh ravneh. Predlog plana naj bi tako izdelali do konca leta 1984, da bi naslednji srednjeročni plan že lahko upošteval elemente dolgoročnega plana. Pri tem ne smemo prezreti načel, ki jih je izdelala Kraigherjeva komisija, kot popularno imenujemo komisijo zveznih družbenih svetov.

Srednjeročni plan konkretizira opredelitve za petletno obdobje. Za obdobje, ki teče so že izdelani popravki v skladu z družbenim planom. Pri tem gre tudi za korenite spremembe.

Sicer pa osnovne naloge, ki smo jih načrtovali, izvršujemo, zlasti naloge na področju proizvodnje, izvoza in razširjene reprodukcije.

Opredeliti moramo proizvodnjo, prodajo, nabavo (materialna bilanca), razvoj, kadrovske politiko z njenim socialnim delom, kot je (na primer) stanovanjska politika, deloma opredeliti dohodek in njegovo delitev.

Pri tem se bomo srečali s plani drugih TOZD in DO, plani krajevne skupnosti, občine in republike.

Kakšna naj bi bila torej vloga dejavnikov v planiranju?

»Vsak naj bi ob upoštevanju razvoja okolja in možnosti sprejel take odločitve, ki naj bi zagotavljale dobro poslovanje. Pri tem so seveda važne analize, zanesljivo pa ne smemo zanemariti »občutka«, ki pa seveda tudi mora imeti svoje utemeljitve.

Torej, obeta se veliko dela in zlasti vodilni ljudje bodo v tem morali odigrati svojo vlogo.

Letni plan je za planerja pravzaprav operativni plan, saj pravzaprav le natančneje določa vlogo služb, zato je še posebej potrebno sodelovanje med plansko in ostalimi službami.

Poleg vseh teh zahtevnih nalog s področja planiranja pa v tej službi spremljajo poslovanje in ugotavljajo odklone od dogovorjenega.

Pripravljajo sprotne podatke in sodelujejo pri pripravi poslovnih poročil, analizah in obračunih.

Tudi področje statistik in statističnih poročil je njihova domena. Prav tako pripravljajo informacije o poslovanju v SRS in v sorodnih (panožnih) organizacijah združenega dela. Ugotavljajo tudi razmerje uspehov naše delovne organizacije z drugimi DO v republiki.

Zelo obsežno je področje, ki zajema izdelavo investicijskega programa.

Tone Eniko govori na zboru delavcev v šivalnici: uspehi so, glede na pogoje, kar dobri

dogovarjamo se - dogovorili smo se

skih programov; to je tudi strokovno zelo zahtevno delo. Letos, na primer, so pripravili investicijski program za skladišče lahko vnetljivih materialov in 2 elaborata za vključitev v kreditiranje znane mednarodne finančne organizacije IFC. Stalno sodelujejo tudi z ekonomskim inštitutom pri ekonomski fakulteti in gospodarski zbornici SRS, pa tudi z drugimi, kot so inštituti in razvojnimi centri v Mariboru, Celju in Idriji.

»Moje delo je med drugim izdelava investicijskih programov,« omeni Tone Eniko. »Tu gre za povezano delo, kjer brez posveta in sodelovanja teama strokovnjakov ne gre. Sicer pa je moja naloga v službi bolj planska.«

Za razliko od Tonetovega je delo Fani Peternele bolj analitsko statistično, »saj se res ukvarjam z mnogimi primerjalnimi podatki, statisti-

kami, spremljanjem, skratka, z vsem, kar je povezano s številkami in tako opredeljenim dogajanjem,« potrdi Fani. »Toda delam vedno rajši, saj dobivam širši in globlji vpogled v poslovanje.«

Ob teh nalogah je razumljivo, da morajo v službi spremljati vse novosti na področju stroke in zakonodaje, ki to ureja.

V načrtu imajo seveda, da bi se določenih nalog letevati temeljiteje, za kar pa bi bila potrebna kadrovska dopolnitev službe.

Tu imajo v mislih analiziranje in planiranje financiranja.

Če ste v tem sestavku bolj spoznali načela planiranja, kot pa samo delo ljudi v tej službi, nič hudega; poznavanje navzven in sodelovanje je tako nujno, da je predvsem važno, da se srečamo ali bolje, stalno srečujemo pri delu.

N. P.

Pogosti sodelavci v podplatni modelirnici, z leve Oton Žakelj, Bojan Poljanšek, Janez Sedej, Milan Herzog in Bernard Jesenko — manjka Janez Demšar

lahko v miru pripravljajo vse in razvijajo modele do predstavitev na sejnih. Orodjarni gre seveda vse priznanje za njeno delo in kot vse kaže, bo še napredovala, zlasti z novimi postopki elektroerozije.

Pri vsem tem se je pokazala dobra strategija organizacije v Alpini. Seveda pa bo potrebno razmišljati še o razvoju, saj so strokovnjaki v razvoju sedaj še preveč obremenjeni z vsakodnevno pripravo za proizvodnjo.

Uspehi, ki jih je dosegel razvoj Alpine so izredni. Tehnologija izdelave smučarskih čevljev se je bistveno spremenila. Izdelek je iz leta v leto kvalitetnejši in zlasti funkcionalnejši. Pri tem je pomembno, da spremljamo tržne tokove na eni strani, na drugi strani pa da posvečamo pozornost tekmovalnemu čevlju in njegovega uspehu. Pri tem so seveda zahteve posameznih področij na svetu različne, saj gre za značilnosti ZDA, Evrope, Japonske, itd. ki jih je treba upoštevati, če želimo prodreti in ostati na tržišču. Pri tem ne gre le za malenkostne razlike, včasih se je treba prilagoditi tako z materiali, kot z obliko obutve.

Čeprav je Alpinin čevljar že sedaj dosegel kar visoko kakovost, so načrti za prihodnjih nekaj let še veliki, tako glede na funkcionalnost, kot tudi obliko.

K temu pa lahko pripomore le teamsko delo, ki je že do sedaj rodilo svoje sadove. Lahko rečem, da v Alpini delam s teamom programskih, kakor tehničnih strokovnjakov, ki so res entuziasti. To velja še posebno za našo prototipno modelirnico. Čeprav imajo tu manj možnosti v

primerjavi s podobnimi skupinami v tujini, zlasti kar zadeva materiale, so zelo uspešni. Prednost je zlasti v tem, da model izdelajo do podrobnosti, tako da v orodjarni nimajo posebnih težav. Zares je treba poskrbeti, da bi se ti sposobni ljudje lahko posvetili le razvojnemu delu.

Notranji čevljar je za smučarsko obutev zelo pomemben. Tudi tu je bil napravljen velik napredek, čeprav je Alpina tudi tu omejena z možnostmi nabave kvalitetnih ustreznih materialov. Toda fantje so se znašli in razvili model tako, da niso vezani na uvoz, za kar gre zasluga posebno Lojzetu Žaklju. Torej, potrebna je tudi improvizacija in seveda več dela.

Lahko rečem, da iz prototipne delavnice, kjer delajo Janko Demšar, Oton Žakelj, Janez Sedej, Bojan Poljanšek in Bernard Jesenko, izhaja tudi precej inovacij.

Ob tem, ko smo omenili orodjarno ne smemo pozabiti »Ivanodola«, kot pravijo delavnici, ki jo vodi Ivan Podobnik, kjer z veliko strokovnostjo in zavestjo opravijo vse potrebno.

Ne smemo pa pozabiti tudi na Toneta Tavčarja in Bernarda Kavčiča, ki skrbita, da čevlje lahko nemoteno delajo v proizvodnji. Lahko rečem, da to delata res dobro in pravočasno, ali kot temu včasih rečemo »s šlifom«.

Ob tem delu v Alpini sem si pridobil v Žireh veliko prijateljev. Tu med Alpinimi sodelavci se počutim res prijeto.

Čisto drugače je, če ljudje sodelujejo na prijateljski osnovi; rezultati so veliko boljši,« je zaključil svoje razmišljanje za vas Milan Herzog.

N. P.

Kdo je Milan Herzog

Že leta srečujemo v Alpini moža, ki sodeluje z nami pri razvoju smučarskega čevlja. To je Milan Herzog, Mariborčan, rojen leta 1945. Sklenili smo da ga ob tem, ko se njegovo sodelovanje z Alpino pogloblja, približe predstavimo.

Kot že rečeno se je v Mariboru izučil za čevljarja in se zaposlil v Liletu. Od tu je odšel na prakso h Humanici v Avstrijo. Po usposabljanju je ostal v Avstriji kot vodja modelirnice. Spregovoril je o svojem delu in sodelovanju z Alpino.

»Moji prvi kontakti s smučarsko obutvijo segajo v leto 1969. Takrat so bili smučarski čevlji še iz drugih materialov in šele po letu 1970 smo prešli na polnoplastične. Ukvarjal sem se z oblikovanjem in razvojem

obutve, takrat pa sem se začel specializirati za športno obutev. Pojavil se je čevljar z nabrizganim PVC podplatom.

Z Alpino sem se spoznal preko firme Rieker; pozneje se je sodelovanje razširjalo in poglobljalo, zlasti po letu 1978, tako da danes delam, kar zadeva razvoj te športne obutve, izključno za Alpino.

Lahko trdim, da je Alpina danes po proizvodnji in tehnologiji v tem pogledu na svetovni ravni, to pomeni, da prav nič ne zaostaja za svetovno znanimi proizvajalci smučarske obutve.

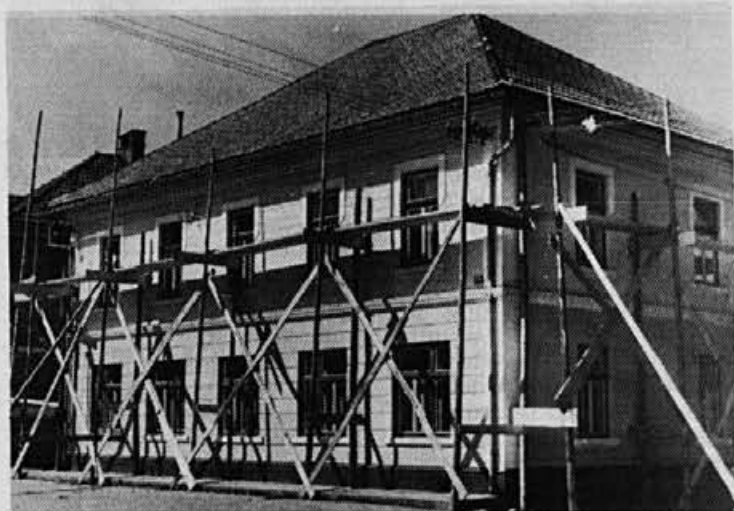
Alpini se močno obrestuje, da je osnovala svojo lastno in kvalitetno orodjarno in razvoj. To se je pokazalo zlasti še sedaj, ko je težka delovna situacija, Alpina pa v tem pogledu ni vezana na uvoz, kar stvari zelo olajša. Drugo, kar je tudi pomembno je, da strokovnjaki Alpine

Kako ustvarjamo

Gradbena in vzdrževalna dela tudi med dopusti

Ena izmed investicij na področju vzdrževanja: obnova ostrešja in napuščev

Ugodno vreme in večja odsotnost ljudi omogoča prav v tem času mnoga dela, ki so med letom nemogoča ali otežkočena.

Rajko Šubic takole pripoveduje o tem:

»Letos bomo poleg običajnega čiščenja med dopustom in nekaj manjših vzdrževalnih del, opravili tudi nekaj del, ki sodijo v investicijsko vzdrževanje.

Tu naj omenim obnovitev dela strehe na nekdanji hali plastike, zamenjati bo treba žlote (odtočne kanale), da pozimi streha ne bo zamakala. Dela bo za približno 1,3 milijona dinarjev opravil TOZD Izolirke iz Ljubljane Tecum.

Druga investicija na področju vzdrževanja bo obnovitev ostrešja in napuščev pri »Arharju«, kar bo stalo približno milijon din.

Krovska dela bo opravil Salonit iz Anrovega, kleparska dela Poliks, vsa ostala dela pa domači delavci. Predvidevamo naj bi delo končali avgusta ali v začetku septembra.

V izdelavi so tudi geodetski posnetki Alpine, to je vseh stavb in podzemnih inštalacij. Kako pomembno je to, da bomo imeli celovit posnetek stanja, vidimo zlasti takrat, ko pride do kakšnih okvar ali obnavljanja. Te

geodetske posnetke smo naročili pri geodetski upravi v Škofji Loki, izvajalec pa je Geodetski zavod SRS Ljubljana, ki ima primerne aparate za odkrivanje inštalacij.

Poleg teh vzdrževalnih investicij pa se letos lotevamo že dolgo načrtovane investicije — gradnje skladišča vnetljivih materialov, ki bo stala okrog 30 milij. din.

Skladišče v izmeri 50 x 10 metrov bo imelo blizu 400 kv. m uporabne površine in bo grajeno tako, da bo vsak material z različnimi lastnostmi lahko uskladiščen kot je potrebno za večjo varnost in obstojnost.

SGP Tehnik, ki bo izvajalec del, bo pričel z delom predvidoma konec avgusta in dokončal maja 1984.

Za začetek morebiti tale informacija: v spodnjem delu bodo skladiščeni razni negorljivi materiali, zlasti pa stroji, ki so začasno izločeni iz proizvodnje. Tako bo možna tudi boljša evidenca in tudi usposobitev teh strojev bo olajšana. V zgornjem delu pa bodo že omenjeni boksi za posamezne materiale z nihajnimi vrati, žičnim steklom, odpiranjem na ven, in podobno.

Skratka poskrbljeno bo za čimvečjo skladiščenje tako občutljivih materialov, kar nas teži že od leta 1976.

Pišejo nam iz prodajalne Aj dovščina

Prodajalna v Aj dovščini je bila odprta med prvimi, saj posluje že od leta 1954. Skoraj vsa ta leta jo je vodil poslovodja Peter Jež.

Poslovni prostori so bili zelo majhni, skladiščna pa skupna s tedanjo lastnico. Prodajalna je bila brez sanitarij in vode. Z leti je postajala prodajalna premajhna, blago je bilo razloženo vsepovsod, včasih je bila prodajalna dobesedno zatrpna s škatlami, da kupci skoraj niso mogli pomerjati čevljev. V takih pogojih je bilo delo nemogoče, zato je bilo nujno potrebno poiskati lokacijo za novo prodajalno.

Tako smo leta 1975 dobili novo prodajalno v ulici 5. maja v središču, kjer je največ ljudi, saj je prodajalna v bližini avtobusne postaje in pošte. Pridobili smo velik prodajni prostor ter prostorna skladišča, da ni več bojazni kam spraviti blago, tudi ob največjih sezonskih dobavah. S tem se je lahko povečala tudi ponudba in izbira obutve in o količina, kar je bilo prej nemogoče. Temu primerno se je povečal tudi promet. Prodajalna prodaja vse vrste obutve: moško, žensko ter otroško pa še planinsko in smučarsko obutev, za katero se je tudi na našem tržišču povpraševanje nekoliko povečalo. Še vedno je zelo veliko povpraševanja po šivani obutvi »Alpina«, ki smo jo pri nas zelo dobro prodajali, posebno kmečki ljudje pa jo bodo zelo pogrešali.

Kljub pomanjkanju nekaterih vrst blaga in nekaterimi težavam pri dobavah, prodajalna dosega dobre poslovne rezultate, saj se je promet v prvem polletju povečal kar za 60 % v primerjavi z lanskim letom. Povprečni mesečni promet znaša v letošnjem letu okrog 140 milijonov, medtem ko je v lanskem letu znašal le 88 milijonov, torej se je povprečni mesečni promet povečal za približno 50 %. Prodajalna je postavljeni plan za prvih šest mesecev dosegla 120 %, celoletni plan za našo prodajalno pa znaša 1.660.000.— din.

Vsi zaposleni upamo, in si želimo, da bomo ta plan tudi dosegli, če bi bilo mogoče tudi presegle, zato si bomo še bolj prizadevali, da bomo ugodili željam potrošnikov ter skrbeli za ugled naše prodajalne, ki si ga je pridobila v teh 40 letih, odkar je začela poslovati v našem kraju.

V prodajalni smo trenutno zaposleni le trije, in sicer poslovodkinja Janja Fučka, ki je to delovno mesto prevzela v začetku leta 1982 in prodajalca Mirjam Škerjanec in Jože Mikuž.

Prodajalna Alpine v Aj dovščini

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

kadrovske novice

Irma Dolenc — referentka za delovna razmerja

V mesecu juliju je sklenilo delovno razmerje 32 novih delavcev, od tega je 25 dijakov sprejetih za delo med počitnicami, z delovnim razmerjem pa je prenehalo 11 delavcev.

V TOZD Proizvodnja so v oddelkih v Žireh nastopili

Vinko Miklavčič in 25 dijakov za delo med počitnicami; v obratu Rovte je nastopila delo Tončka Vavken. V TOZD Prodaja sta v prodajalni Varaždin nastopila delo Srečko Dugi in Mirjana Zelič, v prodajalni Kranjska gora je nastopila delo Marjeta Mauček, v prodajalni Novi Sad pa Milka Radić. V Delovni skupnosti skupnih služb je nastopila delovno razmerje Marta Grof.

Delovno razmerje so v TOZD Proizvodnja prekinili Branko Gligorevič, Magda Kožman iz obrata Col, Kristina Slabe, Ljudmila Jereb, Jakob Jelovčan, Bernard Jesenko, Ana Erjavec in Ida Kacin. V Delovni skupnosti skupnih služb je prenehala delati Silva Klemenčič. V TOZD Prodaja sta z delovnim razmerjem prenehala Vojo Radosavljevič iz prodajalne Sarajevo I in Stjepan Plevnjak iz prodajalne Čakovce, ki je umrl.

Ob odhodu v pokoj na sprejemu pri direktorju TOZD Proizvodnja, z leve proti desni: Ljudmila Jereb, Slavka Novak, Ivanka Kristan, Antonija Šinkovec, Kristina Slabne in Martina Filipič.

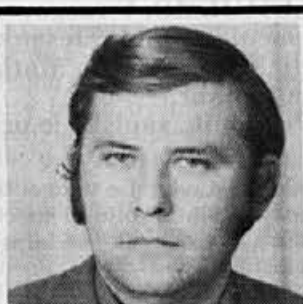
OB ODHODU V POKOJ:

Dolgoletnim sodelavcem Voju Radosavljeviču iz prodajalne Sarajevo I, Kristini Slabe in Ljudmili Jereb iz oddelka šivalnice ob odhodu v pokoj želimo predvsem mnogo zdravja, dobre volje, sreče in zadovoljstva v domačem krogu ter lepe spomine na delo v Alpini.

Pozočili so se

Sodelavcem Mariji Kacin, Rudiju Tinauerju, Ceciliji Bogataj, Danici Patrčević iz obrata Gorenja vas, Tanji Trkman iz obrata Col in Mileni Knežević iz prodajalne Čačak ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo, želimo predvsem medsebojnega razumevanja, sreče in zadovoljstva.

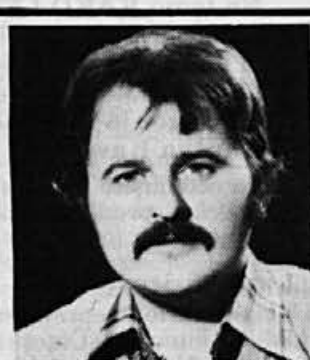

STJEPAN PLEVNJAK JE OTIŠAO

Zaista nismo mogli verovati: Stevo je otišao za uvijek. Tim više, jer smo ga dobro poznavali kao vedrog čovjeka, punog svježine, obično nasmijanog i spremnog za svaku šalu.

Član kolektiva bio je punih petnaest godina, od dana otvorenja prodavnice. Svoj najljepši dio života utkao je u taj kolektiv prodavnice, djelio sa njim dobro i zlo i stekao velik krug prijatelja.

Najbolnija i najteža jeste činjenica, da je pored ostalih iz sebe ostavio porodicu sa dvoje dece, kojima je upravo sada bio najpotrebniji.

EMILA NI VEČ

7. avgusta nas je za vedno zapustil Emir Ikić.

V Alpini je začel delati kot kvalificiran kuhar leta 1980. Svoje delo je vestno in požrtvovalno opravljal; vedno je bil na voljo, kadar so ga v delovni organizaciji potrebovali. Bil je dober tovariš in sodelavec ter pri-ljubljen v kolektivu.

Kot član Zveze komunistov se je aktivno vključil v samoupravno življenje v Alpini, saj je bil član delavskega sveta DSSS in vodja samoupravne delovne skupine.

Emila bomo za vedno ohranili v lepem spominu.

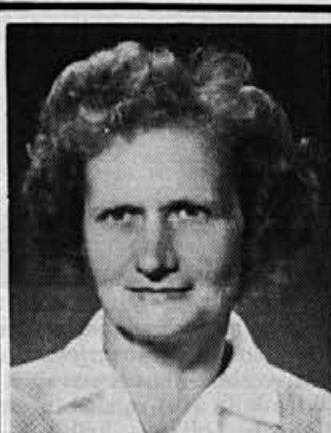

UMRLA JE MIROSLAVA VOLF

Slava Volf je bila rojena leta 1914 v Senožecah pri Sežani. V stari Jugoslaviji se je z materjo prebijala skozi življenje kot kvalificirana šivilja v Mariboru.

Po vojni se je v tedaj nastopajoči Alpini zaposlila leta 1948. Povečini je delala v prikrojevalnici gornjih delov.

Ohranili bomo spomin na tiho, mirno in skromno sodelavko, članico Zveze borcev.

V SLOVO FRANČIŠKI NEVEDA

Konec julija nas je presenetila novica, da je vse prekmalu za vedno odšla od nas naša upokojenka Frančiška Neveda. Spominjamo se je, ko je šele pred dobrimi štirimi leti odšla iz delovne organizacije kot upokojenka. Delo čistilke je vedno opravljala vestno in natančno, skratka poznali smo jo kot pridno delavko, kar nam bo za vedno ostalo v spominu.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Na temo KAKO LETOS LETUJEMO. V razgovoru so sodelovali: Marija Krumpačnik, Majda Jesenko, Anton Gorjup, Janez Peternej, Minka Kopač, Matjaž Žakelj, Ivan Likar in Hermina Cankar.

Razgovor je vodil Nejko Podobnik, zapiske je uremila Anuška Kavčič.

Kako ocenjujete letovanje letos in kaj predlagate za prihodnje?

Marija KRUMPAČNIK:

Kot že dve leti poprej, sem tudi letos letovala v Čateških Toplicah. V toplice hodim predvsem zaradi poškodovane hrbtenice, prej pa smo hodili z družino na morje. Moram reči, da mi to veliko bolj ustreza, saj je voda dovolj topla, bazenov je več in tudi čistoča je kar v redu. V Čateških Toplicah smo bili letos posebno zadovoljni, ker so bile prikolice bolj urejene kot lani. Seveda bi bilo še lepše, če bi bile postavljene bolj v senci, tako pa smo imeli več prostora okrog hišic.

Kuhali smo sami, sicer pa je možnost prehranjevanja tudi v bližnji restavraciji. Tudi okolica in možnosti za izlete na bližnje hribe ali parke, so zelo raznolike, organizirano je precej zabave (piknik pod kostanji, z brodom čez Savo, ipd.). Sicer pa menim, da so toplice najbolj primerne za otroke in starejše ljudi ter invalide, za tiste, ki pa si želijo veliko plavanja in sprostitve, pa je vsekar bolj primerno morje.

Letos pa se je tudi pokazalo, kako premalo zmogljivosti imamo za letovanje, posebnost v juliju in avgustu, saj je veliko prosilcev ostalo nerešenih. Zato bo potrebno poskrbeti, da se še naprej širijo zmogljivosti za letovanje, predvsem z nakupom prikolice in morda tudi

kakšne stavbe. Le tako si bomo brez slabe volje in spočiti nabrali moči za nadaljnje delo.

Anton GORJUP:

Letos sem letoval v Umagu, kjer smo se nekateri že kar »udomačili«, saj smo tu

že večkrat letovali. Bilo je kar v redu, le inventarja primanjkuje. Večinoma letujejo štirčlanske družine, stoli pa so v hišici le trije. Opazil sem tudi, da se pripombe, ki jih sproti pišejo letovalci, ne preberejo, saj so tudi letos manjkale iste stvari, kot na primer lansko leto, ko sem slučajno letoval v isti hišici.

Izgleda, da so v teh stabilizacijskih časih tudi prehranbeni obroki skromnejši, saj je za odraslega hrane skoraj premalo, vendar teden dni, ko v glavnem počivamo, shajamo tudi z manj hrane.

Kako je v Umagu oz. Zlatorogu z zabavo, lahko vsi vedo, saj je ponavadi malo glasbe le enkrat na teden in še tega v začetku sezone še ni bilo. Sicer pa je v nekaj kilometrov oddaljenem Umagu dovolj zabave vsak večer.

Drugače nam je v Umagu še vedno kar všeč, predvsem zaradi lepe narave, kraj je primeren tudi za otroke in tudi plaža je kar v redu.

Še enkrat pa bi poudaril, da bi morali hišice malo bolje urediti in če pogledamo hišico Mizarskega podjetja, lahko vidimo, da je to z malo truda mogoče.

Hermina CANKAR:

Pojasnila bi, da stoli sodijo med osnovna sredstva, ki jih moremo nabavljati le, če odpišemo stara. Stolov smo letos nabavili toliko, kolikor je bilo mogoče, drobnega inventarja pa letos nismo kaj preveč obnavljali in smo kupili le najnujnejše. Glede ureditve hišic v Umagu vemo, da bi se dalo še marsikaj izboljšati, vendar letos smo nabavili dve novi prikolic, investirali bomo v Kranjski gori, denar sklada pa je omejen in s temu sredstvi moramo pokriti prav vse stroške, ki nastanejo z letovanjem, saj delavci prispevajo le okrog 60 % svojih sredstev.

Za obnovo in razvoj pa lahko namenimo le 10 % sredstev za regres.

V letošnjem letu smo se morali predvsem odločiti, da povečamo možnosti letovanja in ne da bi kaj prida izboljšali obstoječe zmogljivosti za letovanje.

Minka KOPAČ:

Vsako leto letujemo v Čateških Toplicah in pripomnila bi, da je letos priklica zelo slabo postavljena. To smo občutili po hudem neurju, ko nas je skoraj zalilo in tudi baldahin je slabo pripravljen. Cveki so vsepovsod, le tam ne, kjer bi morali biti.

Drugače pa sem bila v Čateških Toplicah zelo zadovoljna; res mi vroča voda ne ustreza, vendar je na razpolago tudi olimpijski bazen s hladnejšo vodo, kjer pa je ob nedeljah ali praznikih prevelika gneča in je vsako plavanje nemogoče. Tudi sanitarije so čiste, v redu je tudi to, ko je lepo urejen prostor za pomivanje posode in je na razpolago tudi vedno dovolj tople vode. Glede inventarja pa lahko povem, da ga je

predvsem v sosednji prikolic primanjkovalo, saj ni bilo ne omela, ne vedra, nožev in še več drugih stvari, ki so si jih izposojali pri nas.

Ljudje so tudi spraševali, kako je to mogoče, da je v eni izmeni bil ena hišica prazna, ko vemo, da je bilo prijav dovolj in da je bilo letos ogromno delavcev odklonjenih.

Majda JESENKO:

Letos smo letovali v Umagu. Odločili smo se zelo hitro, ker v času, ko smo se prijavili, nismo dobili prostora in tako smo šli na morje v predsezoni, čeprav to vsem ni odgovarjalo. Bilo je kar v redu, sicer je vse bolj skromno, vendar nas to ne moti, ker smo sicer v Zlatorogu zadovoljni. Hrana res ni preobilna, vendar za to ceno še kar primerna.

Letos je bila tudi predsezona že povsem zasedena in živčav je bil že kar precejšen; slaba stran pa je predvsem ta, da morje še ni dovolj toplo.

Za vnaprej pa bi poudarila, da je potrebno predloge, ki jih je v zvezi z izboljšanjem letovanja kar precej izrečenih, tudi upoštevati. Čeprav vemo, da vsega res ni mogoče urediti, bi z malo več volje in zavzetosti nekaj vendarle lahko. Menim, da bi kuhalnike lahko spet namestili v hišice v Umagu, prav tako bi prav prišli hladilniki; kljub vedno omejenim sredstvom upam, oz. predlagam, da bi to končno le uredili.

Na splošno mislim, da je potrebno zmogljivosti širiti, saj vemo, da so vedno večje potrebe. Namreč, delavci ne bodo zadovoljni, če nam ne bo uspelo letovati v naših počitniških zmogljivostih, zla-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

sti še, če sta oba zaposlena v Alpini.

Vsekakor pa bi morali iskati vse možnosti za širjenje zmogljivosti ne le v tem smislu, da se ljudje zabavajo, temveč kot nujnost, da se ljudje dejansko odpočijejo in naberejo novih moči za delo.

Janez PERNELJ:

Letovali smo v Pineti in bili smo zelo zadovoljni. Odkar hodim na morje, se je tudi moje zdravstveno stanje zelo izboljšalo; razumljivo, da zato rad hodim tja...

Ob tem pa bi rekel, da je tudi tu stolov še vedno premalo in pripombe bi res morali upoštevati, saj opažamo, da iz leta v leto primanjkuje istih stvari.

Zabave je v Pineti več kot dovolj, kar pomeni, da je tu zelo primerno tudi za letovanje mladine, cene pa tudi niso pretirane. Jedli smo v restavraciji, kjer smo odšteli za kosilo 195.—din, za zajtrk in večerjo pa smo skrbeli sami. Tako je bilo vse zelo v redu in nimam posebnih pripomb.

Matjaž ŽAKELJ:

Letovali smo v Punatu na Krku, kjer ima Alpina svoje prikolice letos prvič. Kamp je še v izgradnji, zato je bila zelo velika gneča, vendar smo bili kljub temu zadovoljni. Predvsem je lepa in urejena plaža, morje je čisto in mirno. Na plaži pa je precejšnja gneča, vendar nas to ni motilo; tudi oddaljenost prikolice od plaže je majhna. Kuhali smo sami in zelo smo zadovoljni, da so namestili večje hladilnike, tako smo lahko meso prinesli s seboj in tudi pijačo smo lahko spravljali vanj. Tako nam ni bilo potrebno čakati po trgo-

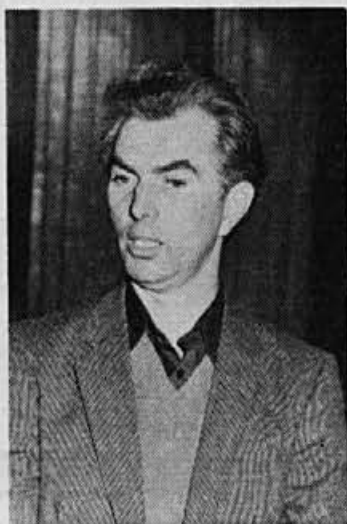
vinah, kar je v tako vročih dneh tudi pomembno. Sicer pa so trgovine blizu in če greš dovolj zgodaj, tudi tu ni posebne vrste.

Za bodoče bi želel, da bi v prikolicе namestili še električno pečico za pečenje na žaru, kajti že zmanjka plina, smo popolnoma nemočni, če pa bi se hranili v restavracijah, bi bilo to predrago za naše žepe. Dobro je tudi, da so v baldahine namestili luči, saj so prikolicе tako natrpane, da ni možno zunaj postaviti mize in v miru pojedati ali zaigrati karte.

Tudi za zabavo je dobro poskrbljeno, vstopnine ni, prav tako je poskrbljeno za igranje otrok. Cene pa so v glavnem podobne kot doma, kakšna stvar je celo cenejša.

Ivan LIKAR:

Z družino smo letovali 10 dni v naši prikolicī v Medulinu. Če odgovorim bolj v telefonskem stilu, bi to bilo nekako takole: vreme odlično, morje čisto in toplo, trgovine dobro založene, velika izbira sadja in zelenjave (da o mrzlem »pivičku« niti ne govorim).

mo), zabave s plesom dovolj, skratka — letovanje na morju smo preživeli O. K. Mirne duše lahko trpim, da je tak način letovanja za ljudi, ki niso preveč zahtevni, zares v redu.

Nekaj dni smo pohajkovali po planinah okrog Bohinja, s čimer smo prijetno in koristno zaključili naš letni dopust.

Želel bi, da bi bilo vsakemu delavcu Alpine dano, da bi vsaj približno tako kot jaz, preživel svoj letni dopust in si s tem nabral novih moči za delo, ki nas čaka.

Čeprav ni veliko možnosti, pa bo le treba stremeti za tem, da povečamo počitniške kapacitete in sicer z nakupom novih prikolic ali na kakšen drug način. Vemo, da je bilo veliko prošelj za letovanje v naših prikolicah letos zavrženih. Ne vem sicer, če se da danes sploh dobiti prikolico in kako je z denarjem za takšen nakup, vendar mislim, če se lahko solidarno odpovemo enednevniku za službo ob raznih elementarnih nesrečah, bi se gotovo lahko odpovedali tudi za nakup prikolic, na primer.

Vem, da se komisija za letovanje zelo trudi, da bi ugodila vsem prošnjam za letovanje v naših prikolicah in hišicah, vendar pri najboljši volji ne more vseh prošelj ugodno rešiti. Največ je bilo negativno rešenih prav prošelj za Krk in Medulin, kar pomeni, da si ljudje želijo v te kraje in, če bo kdaj na razpolago kakšna nova prikolica, jo bo pač treba spraviti tja.

Pohvalil bi še, da so naše prikolicе solidno opremljene, pogrešal sem le kakšen ležalni stol, da se človek lahko malo vleže v borovo senco, kadar je na obali in tudi v prikolicī le prevroče.

Hermina CANKAR:

Najprej moram omeniti, da imamo vsako leto velike probleme z organizacijo čiščenja naših prikolic in hišic. Letos smo za to zadolžili mladinsko organizacijo, vendar je kazalo, da ne bo možno dobiti ljudi, da bi vse očistili pred pričetkom sezone. Glede inventarja lahko pojasnim, da smo se morali odločiti, kaj bomo naredili z denarjem, ki smo ga imeli na razpolago, ali izboljšali obstoječe kapacitete, ali skušali razširiti naše zmogljivosti. Mislim, da se je komisija pravilno odločila, da smo ku-

pili dve dodatni prikolicī, drugače bi morali odkloniti še več prošelj in bi bilo nezadovoljstva še več, kot ga je na primer sedaj, ko v kakšni hišici ali prikolicī ni dovolj stolov in če v Umagu ni hladilnikov in kuhalnikov. Denarja pa ni dovolj, da bi poskrbeli za oboje. Seveda bi se nekaj teh pomanjkljivosti vsekakor dalo odpraviti, večina pa je takšnih, ki se jih ne da zaradi omejenih finančnih sredstev in omejitev, ki jih za nabavo iz sredstev sklada skupne porabe postavlja služba družbenega knjigovodstva.

V prihodnje bomo skušali zmogljivosti tudi nekoliko razširiti. Z namenom, da bi organizirali letovanje tudi pozimi oz. za tiste, ki radi hodijo v hribe in smučajo, smo najeli nekaj prostora tudi v Kranjski gori in letos in naslednje leto bomo videli, koliko bo zanimanja.

Gotovo pa bodo še naprej veljali predpisi o omejitvi investicij v negospodarske dejavnosti in sem spadajo tudi vsa osnovna sredstva, prikolicе in podobno.

Morda bi to rešili tako, da bi neke ob morju najeli počitniške zmogljivosti, kar smo že iskali, vendar nam ni posebno uspelo. Če pa preko turističnih organizacij najamemo apartmaje, je takšno letovanje najmanj 7.000.—din tedensko; to je vsekakor precej dražje in delavci se ne bi odločili za take možnosti. Zbirali smo tudi druge ponudbe in lani bi lahko kupili zgradbo za 500 starih milijonov, vendar ni bilo nobenih možnosti, da bi zbrali potrebna sredstva.

Nejko Podobnik:

Kako na tem področju sodelujete z drugimi delovnimi organizacijami?

Hermina CANKAR:

Nekaj prostih kapacitet so imeli letos v Etiketi, s tem, da sem delavce, katerih zakonci so zaposleni v Etiketi, napotila naj se prijavijo tam in nekateri so to res storili in zasedli nekaj prostih mest.

Pri nas pa bi letos lahko rešili vse le, če bi imeli še približno enkrat toliko kapacitet kot jih imamo, s tem, da so v Kladivarju in Poliksu imeli še prosto v predsezoni in posezoni.

Moram povedati še to, da lahko v naših letoviščih letujejo tudi naši upokojniki, tako kot že vsa leta doslej,

(Nadaljevanje na 10. strani)

razgovor za urednik

Od tu in tam

Od tu in tam

(Nadaljevanje z 9. strani)

vendar se o tem odločamo šele potem, ko so prijave zaposlenih delavcev že razvrščene in tako ostane največkrat le pred ali posezona, ali pa zapolnitev nekaj prostih mest v sezoni. Nikakor pa upokojeincev ne moremo

obravnavati enakovredno z zaposlenimi delavci, čeprav so do letovanja vsekakor upravičeni.

Seveda pa je delo komisije v takšnih pogojih izredno težko in nevhvaležno, ker smo morali toliko ljudi odkloniti, čeprav smo delali po vnaprej izdelanih merilih.

ZAKLJUČEK

Zanesljivo moramo zlasti v tem času izhajati iz težnje: kako doseči, da bi letovalo čimveč naših delavcev, da si odpočijejo in naberejo novih telesnih in duševnih moči. S tega gledišča torej predvsem ekonomski vidik — kot končni cilj. Seveda investiranje v dopustovanje mora dobiti svoje mesto v srednjeročnem in letnih planih ob ugotavljanju, kaj je »v tem trenutku« najboljši potrebno. Premalo je, če se pošteno odločamo le od leta do leta.

Drugače pa je z dopolnjevanjem inventarja. Morda bi se dalo kaj skompletirati z načrtnim nabavljanjem, malimi popravili naše vzdrževalne službe, pa tudi z malo večjo zavestjo letovalcev. Sredstev za to ne bi smelo zmanjkati: Drugo pa je seveda združevanje počitniških zmogljivosti: kljub vsemu gre vendar za delavca, ki letovanje res potrebuje, in za to bo treba žrtvovati še kaj.

Krvodajalska akcija

Tudi letošnja krvodajalska akcija v Žireh je uspela. Iz Alpin je bilo v Žireh 268 krvodajalcev, od tega iz DSSS 40, TOZD Prodaje 11 in TOZD Proizvodnje 217. V Žireh pa je darovalo kri skupaj 593 krvodajalcev.

Krvodajalska akcija je potekala tudi v Gorenji vasi, kjer se je udeležilo akcije 37 naših delavcev.

Organizacija je bila dobra, zastojev ni bilo. Največji problem je v tem, ker akcija vsako leto povzroči motnje v proizvodnji. V proizvodnih oddelkih, kjer ni tekočih trakov, še nekako gre, v montažah pa je potrebno proizvodnjo ustaviti. Zato smo predlagali občinskemu odboru Rdečega križa, ki akcije organizira, da bi v prihodnje prvi dan akcija potekala dopoldne, drugi dan pa popoldne. Tako bi zagotovili nemoten potek dela v proizvodnih oddelkih. Če tega predloga Zavod za transfuzijo ne bi sprejel, potem pa bi za prihodnje planirali en dan kolektivnega dopusta, tako da bi tisti delavci, ki bi dali kri, lahko koristili izredni plačan dopust.

Vsem krvodajalcem pa seveda velja zahvala za njihovo humano dejanje.

Marija KASTELEC

Z njimi je rasla Alpina

ob delavskem štrajku 1936. leta, saj je bil delavski zaupnik.

Ko je jeseni 1943 odšel v partizane, se je najprej vključil v Prešernovo brigado. Bil je ranjen in po okrevanju je ostal nekaj časa v Vojkovi brigadi, kasneje pa je skupaj s Pavletom Zajcem organiziral partizansko delavnico v Lokavcu nad Čepovanom.

»Tu nas je bilo pet, od tega kar štirje Žirovci: Pavle Zajc, Florjan Pivk, Vili Gregorač in jaz. Material smo vozili tudi iz Žirov in ni si mogoče misliti, koliko smo ga prepehljali. No kasneje sem odšel v Trebevc, kjer sem vodil čevljarstvo delavnico XXXI. divizije s štiridesetimi čevljarji. Po vojni so me hoteli zadržati, pa mi je nekako uspelo, da sem prišel v Žiri.

Kot je že znano, smo se začeli pripravljati za novo gradnjo. Stanoval sem blizu gradbišča, zato sem bil pri roki za vsako delo, razkladanje in podobno.

Delali smo res veliko, toda bili smo mladi in ni bilo težko. V delavnici pa sem delal kot prikrojevalec, mojster in kontrolor do leta 1957, ko sem zbolel.

Takole je bila na hitro orisana življenjska pot Janka Žaklja. Vtisov, dogodkov, dobrih in slabih stvari je še toliko, toda prostora za rubriko je le malo.

Janko je tudi znan kot gasilec, že od leta 1924. Bil je tudi prvi gasilski častnik v Žireh, prejel pa je tudi priznanje za dolgoletno delo v gasilski organizaciji.

Ob njegovem jubileju mu želimo še veliko trdnega zdravja:

**Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Brigita Groselj**

Tik pred njegovimi tremi četrtinami stoletja smo ga obiskali. Niti v sanjah si ne bi mislili, da govorimo s človekom, ki so ga zdravniki že pred petindvajsetimi leti praktično odpisali, tako je čil Janko Žakelj s Polja.

»Očitno mi je pomagala tudi dobra volja in optimizem. Niti v najtežjih trenutkih mi ni zmanjkalo volje do življenja in počasi sem okrevale«, seže v preteklost naš nekdanji sodelavec.

»Res pa je, da sem po letu, dveh pospešenega zdravljenja odšel v pokoj. Od takrat seveda nisem miroval. Malo sem med tem časom čevljaril, zidaril ali pripravljaj premog za upokojeince. Leta hitro minevajo in sedaj jih je že pretinsedemdeset. Moči tudi popuščajo in s tem možnosti za delo...«

Takole je stekel pomenek z Jankom Žakljem, ki je bil rojen pred 75. leti v Podlipi pri Vrhniki. Od 1923. leta dalje se je učil pri Matevžu Govekarju v Stari vasi in se izučil leta 1926. Tu je delal še nekaj let, kasneje pa je odšel k Binetu in k Gantarju, kjer je delal do odhoda v partizane 11. septembra 1943.

Spominja se dogodkov

Dopisujte v

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Pihalni orkester Alpine je 3. julija gostoval v Furlaniji

Glasba ne pozna meja, je že znano reklo! pihalni orkester Alpine je, kot vsako leto, spet gostoval v zamejstvu.

Letos nas je povabila na gostovanje pihalna godba iz Tricesima, kraja 12 kilometrov severno od Vidma, ob glavni cesti proti kanalski dolini in Avstriji. Ob praznovanju njihove 150-letnice obstoja so gostovale kar štiri godbe iz Italije, Avstrije in naša. Sicer bi letos morali iti na gostovanje v Madrisio, k godbi, ki jo Žirovci že dobro poznajo, vendar smo se sporazumeli, da ugodimo želji godbenikov iz Tricesima. Godbeniki, ki nas poznajo že s prejšnjih gostovanj in na priporočilo sosednje godbe iz Madrisia, so nas tako predstavili svojim krajanom.

Tja smo pripotovali šele popoldne, saj smo dopoldne igrali še v Žireh ob 30-letnici maloprodajne mreže Alpine.

Srečanje je bilo zelo prisrčno. Po izdatni večerji smo izmenoma z domačimi glasbeniki predstavili publiki pester glasbeni spored. Niso nas povabili, da bi

igrali zahtevne skladbe, temveč, da bi zaigrali preproste polke in valčke, kakor so preprosti ljudje, ki tukaj živijo. Živi glasbeni akordi domače in njihove godbe so odmevali v splošno zadovoljstvo domačinov, ki so nas nagrajevali z burnim aplavzom.

Urni kazalci so se pomaknili že krepko čez polnoč, ko smo v finalnem nastopu zaigrali skupaj njihove na naše domače viže. Le malo časa je ostalo za pomek. Kaj kamlu smo se zahvalili za gostoljubnost in čestitali gostiteljem ob njihovi častitljivi 150-letnici delovanja.

Ura je bila že šest zjutraj, ko smo bili po štiriurni vožnji spet v Žireh.

Glasba nas je spet združila. Ni zaman nekoč pomodroval stari filozof, da sta bog in hudič zmešala jezike v Babilonu in drugje, da se ljudje sovražijo in zapletajo v sovraštvo in vojne. Prav glasba spet združuje; tu gospodarita prijateljstvo in razumevanje.

Ivan REVEN

Pihalni orkester Alpine je nastopil tudi na turistični prireditvi Noč na Ljubljani. Na sliki ob 30-letnici MPM.

Noč na Ljubljani

V teh poletnih vročih dneh je treba zbuditi zaspano Ljubljano iz običajne drema-vosti. Zato turistično društvo Ljubljana že nekaj let prireja Noč na Ljubljani. To je prireditev, ko se čolni in druga plovila, okrašena in razsvetljena z lampijončki ob glasbi prevažajo po Ljubljani nekje od Sušarskega mostu do Špice. Ta poletni večer se na obale zgrne množica ljudi. To pot so najeli dva zabavna ansambla, tri pihalne godbe pa so prispevale k prazničnemu razpoloženju, da se na predvečer praznika dostojno proslavi Dan vstaje slovenskega naroda.

Litostrojska pihalna godba je s svojimi mažoretkami obšla ulice ob obali Ljubljane, žirovski pihalni orkester je po sedmi uri igral na trgu pred škofijo, kjer se je pripravljala že tudi zabavni ansambel. Ko je litostrojska

godba izvajala svoj program, so se Žirovci pomaknili proti gostišču Maček, kjer so s poskočnimi vižami razveselili navzoče. Po deveti uri, ko večer dobi svojo moč, se začne glavni program na Ljubljani. Številni čolni in druga plovila z vsem truščem in pompom ožive reko. Pihalno godbo iz Zagorja so vkrcali na čolne, da je bilo še bolj praznično.

Žirovski godbeniki so na čelu s svojim kapelnikom s polkami in valčki dvignili razpoloženje ljudi, ki so se, posebno po zaključku ceremoniala na reki, zgrnili okrog godbe. Godbeniki so dostojno zastopali Alpino in Žiri, in kazalo je, da bodo morali vzdržati do jutra. Toda kot pravi pregovor: »vsake muzike je enkrat konec«, tako je tudi žirovska godba po enajsti morala dobesedno uiti s prizorišča.

Ivan REVEN

Novo pri Državni založbi Slovenije

Rastko Močnik: RAZISKAVE ZA SOCIOLOGIJO KNJIŽEVNOSTI

Delo povzema glavna dognanja iz sociologije književnosti in skuša to znanost zasnovati na ravni, ki ustreza sodobnim dosežkom humanističnih in družbenih ved. Pritegnila bo zlasti tiste bralce, ki poznajo dosedanje slovenske in avropske razprave o razmerju med umetnostjo in ideologijo, med literaturo in jezikom, literaturo in narodom, itn.

258 str., br. 650.— din.

Janko Kos: OČRT LITERARNE TEORIJE

Literarna teorija je ena od obeh glavnih disciplin literarne vede, druga je literarna zgodovina. V knjigi so obdelani uvodni pojmi, bistvo besedne umetnosti, obstoj literature, sestava literarnega dela, notranja forma, zunanja forma, literarne zvrsti in vrednost literarnega dela.

212 str., br. 450.— din.

Dana Blaganje: ANGLEŠČINA ZA VSAKO PRILOŽNOST — ponatis

Knjiga je namenjena vsem, ki že obvladajo osnove angleškega jezika, želijo pa si jih obnoviti in razširiti ter obogatiti besedni zaklad pogovornega jezika.

208 str., br. 670.— din.

Edgar Wallace: ZELENi LOKOSTRELEC

V zbirki 10 najboljših detektivskih romanov Edgara Wallacea je izšel kot prvi roman. Vsako četrtoletje bo izšel en roman.

224 str., pl. 640.— din.

Salvatore F. Romano: GRAMSCI

Romanova knjiga zapolnjuje prenekatero belo liso v dosedaj prevedenih delih o znanem italijanskem marksistu, komunističnem borcu in enem od najvidnejših teoretičnih utemeljiteljev sodobne marksistične misli v Italiji.

580 str., pl. 960.— din.

Gino Pugnetti: VSE O PSIH

Je izčrpen in koristen priročnik za vse ljubitelje psov. 324 pasem iz vsega sveta, 405 barvnih fotografij.

448 str., pl. 1.200.— din.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Klekljaj, klekljaj

Od 25. do 27. junija je Turistično društvo Žiri, v počastitev 40-letnice osvoboditve Žirov v Družbenem domu Partizan, organiziralo razstavo ročnih del: čipk, vezenin, tapiserij in gobelinov. Razstavljali so krajanji vseh starosti. Največ pa so imeli starejši in pa mlada generacija.

Od okrog štiristo izdelkov so prevladovali čipke, kar kaže, da so mladi dovolj delavni in da ta umetna obrt v Žirih še ne bo izumrla. Razstava je bila izredno dobro obiskana. Že v soboto se je na otvoritvi zbralo izredno veliko krajanov. Predstavnika turistične zveze za Gorenjsko in občine Škofja Loka, sta spregovorila o pomenu turistične dejavnosti na Gorenjskem in ugledno ocenila delo Turističnega društva Žiri. Program je popestril dekliški decet iz osnovne šole na čelu z zborovodjem Slobodanom Poljanškom, učence čipkarske šole pa so

se predstavile z recitacijami pesmi Julke Fortuna.

Kot sem že povedala, se je same otvoritve udeležilo veliko krajanov, še več pa je bilo obiskovalcev celo do 23. ure istega dne. Prav tako so si razstavo z veseljem ogledali udeleženci V. zbora aktivistov in borcev Gorenjske, ki so v nedeljo prihajali kar množično.

Mnenja o razstavi so bila zelo pohvalna. Čestitke, pohvale in spodbudne besede obiskovalcev, vpisane v spominsko knjigo, so naša najlepša nagrada za vložen trud.

Sicer pa postavitev same razstave ni enostavna; čeprav smo imeli že nekaj izkušenj z razstave leta 1980. Pripravljalni odbor v okviru TD je vse pripravljaj že od maja dalje. S prostorom nismo imeli težav. Razstavni material (panoji, vitrine) smo si sposodili od osnovne šole. Za izvedbo razstave pa sta nam materialne stroške po-

krila Turistična zveza Gorenjske, občina Škofja Loka in KS Žiri.

Dobre voje za delo je bilo veliko, zato je razstava tudi uspela. Kanček grenkobe smo vsi tisti, ki smo jo pripravljali, občutili le v tem, da naš namen ni bil dovolj poudarjen v tistih izjemnih prazničnih dneh v Žirih. Nikakor nam ni uspelo dobiti nekaj vrstic v prilogi, ki je izšla — in zmanjkalo je črnila na zemljevidu.

Z občasnimi razstavami, kot ene izmed dejavnosti našega Turističnega društva, bo-

mo v bodoče še nadaljevali, saj so nas spodbudile pohvalne besede obiskovalcev. Zlasti želimo, da bi obseg in raznovrstnost ročnih del na prihodnjih razstavah prišla bolj do izraza. Seveda pa ne moremo mimo tega, da so ljudje pripravljeni pokazati svoje izdelke širšemu krogu občanov. Še enkrat lahko z gotovostjo zatrdim, da bodo pridne žirovske roke še naprej negovale in razvijale to dejavnost, ki pomeni tudi kulturno bogastvo naroda.

Marica ALBREHT

Planinsko društvo Žiri je proslavilo Dan vstaje z izletom na Učko

Kar štirje kombiji so bili potrebni, da je bilo mogoče prepeljati številne planince na Učko. Na Učko pelje lepa asfaltirana cesta, ki pa je v zgornjem delu zaprta za javni promet. Od naselja Poklon, kjer so pri planinskem domu kombiji počakali, je markirana planinska steza na Učko. Eno in polurna hoja je prav prijetna skozi senco gozdov do vrha. Tu je z

zidanega razgledišča lep pogled po vsej Istri in Kvarnerju. Seveda je razgled še boljši po kakšni nevihti. V poletnem sončnem vremenu pa daljo zastirajo meglice. Oko se ustavlja na planinskih vrhovih Čičarije, tja gori do Slavnika nad Koprom. Lepo se vidi notranjost Istre in lepo obdelano Čepičko polje. Globoko pod nami je predor skozi Učko, ki po naj-

krajši piti povezuje notranjost Istre z Reko. Na drugo stran se odpira razgled po vsemu Kvarnerju. Otoki in obalna kopališča se nizajo po vsem Kvarnerskem zalivu. Na vrhu Učke je tudi sistem za radiozveze, zato je tudi primerno zavarovano in promet do vrha omejen samo za službena vozila.

Škoda, da razgled tokrat zaradi meglice ni bil boljši in bi se na razgledišču zadržali kake pol ure dlje. Tako smo Titov most na otok Krk ugledali šele popoldan, ko smo se kopali v morju.

Po vrnitvi na Poklon, kjer so čakali kombiji, so se planinci še malo okrepčali in udarili v planinske izklaznice žig, nato pa so se zapeljali, kot so se že prej domenili, ob vznožje Učke, da okopaju v morju in ohlade razgreta telesa.

Ponovno znano dejstvo! v naši prelepi deželi je v dveh urah mogoče priti s planin do morja, kar je naša posebnost in bogastvo naše dežele.

Ali znamo to prav ceniti in, kar je v tem trenutku še posebej zanimivo — prodati?

Ivan REVEN

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Z razstave o začetkih planinstva na Gorenjskem

Več desetletij stara zamisel o slovenskem centralnem planinskem muzeju, je zapisano v katalogu, ki je spremljal razstavo: Začetki organiziranega planinstva na Gorenjskem, in ki smo si jo imeli v začetku avgusta priložnost ogledati tudi v Žireh, je žal še vedno le želja nekaterih gorečnejših, ki bi radi ohranili sedanjim in bodočim rodovom več kot dvestoletno zgodovino gorohodstva. To prav gotovo ni nostalgija nekaterih posameznikov, temveč naš dolg do vseh, od prvopristopnikov na Triglav do današnjih generacij planincev in alpinistov, ki so se povzpeli že v svetovni vrh. In nenazadnje, naš dolg do množice ljudi, ki zahajajo v naš gorski svet. Planinski muzej bi bil tudi dokument iz naše narodnostne zgodovine, dokument časov, ko se je ob boku nemških planinskih sekcij, začelo porajati organizirano slovensko planinstvo, ko so v naših gorah prevladovali Nemci in Čehi, in se je začelo organizirano planinsko gibanje za slovensko podobo naših gora.

Vsa dosedanja prizadevanja za oblikovanje slovenskega centralnega planinskega muzeja so se zaustavila pri prostorih, zaradi česar še do danes nismo mogli uresničiti te zamisli. Tako Slovenci še nadalje ostajamo brez te, za slovensko planinstvo pomembne kulturne ustanove. To vrzel so doslej poskušala izpolniti planinska društva z občasnimi razstava-

mi: Nekaj planinske zgodovine prikazuje muzej v Trenti, najresneje pa so se za ustanovitev triglavskega planinskega muzeja zavzeli člani Planinskega društva v Mojstrani, ki s svojo planinsko-zgodovinsko komisijo skrbno zbirajo predmete in dokumente, ki so jih na priložnostnih razstavah že večkrat pokazali.

Razstava je doslej prepotovala že dobršen del Gorenjske in je po oceni poznavalcev zelo kakovostna.

Omeniti velja tudi, da je bil v letih 1945–1948 predsednik slovenskega planinskega društva celo naš rojak ing. Vlasto Kopač.

Zelo zanimiv je prikaz najstarejše planinske in gorniške opreme, razstavljeni so tudi stari žirovski čevlji, okovani s kroparskimi žebli. Makete prvih planinskih postojank pa so last Tehniškega muzeja železarne Jese-nice.

Kakšni so bili torej prvi poskusi organiziranega delovanja?

Zanimanje raziskovalcev in turistov za Triglavsko pogorje je začelo naraščati v šestdesetih letih prejšnjega stoletja (Tuškov popis o turi na Triglav iz leta 1860, Kadilnikov Izhod na Triglav, objavljen v Bleiweisovih Novicah leta 1866.) Leta 1865 je kranjska deželna vlada sporočila okrajnim glavarstvom in občinam, naj poskrbijo za domače gorske vodnike. V Ljubljani pa je med nemškimi in slovenskimi ljubitelji planin dozorela ideja, da bi uredili pot na Tri-

glav in pod njegovim vrhom postavili planinsko kočjo.

Laibacher Tagblatt je 11. avgusta 1870 objavil poziv za zbiranje denarja v ta namen (zbirali so ga v knjižarni Kleinmayr-Bamberg).

Neposredno pa je v Bohinju vodil dela pri gradnji prve triglavske planinske postojanke in napeljavu poti iz Bohinja na Triglav Ivan Žan, ki je prišel za kaplana v Srednjo vas leta 1869. Septembra 1871 so tako odprli na Ledinah (na Prodih) pod vrhom Triglava prvo, sicer zelo preprosto, planinsko postojanko, ki so jo nekateri imenovali tudi Triglavski tempelj. Kočo sta zgradila triglavski vodnik Jožef Škantar, po domače Šest iz Bohinja in njegov sin.

Poziv ljubiteljem planin, naj bi se enkrat na teden sestajali v Ljubljani in posvetovali o urejanju bivakov in planinskih poti in o skrbi za dobre gorske vodnike, ki ga je objavil Laibacher Tagblatt 22. junija 1871, pa tudi obvestila v Laibacher Zeitung in Novicah v tem letu »o novi nadelani poti na vrh Triglava, kamor se je zdaj mogoče povzpeti tudi manj izvežbanim gorohodcem« in o novi koči na Ledinah, kažejo na prve poskuse organiziranega planinstva, pa tudi na velike načrte. »Spodbujati in pospeševati izvedbo teh načrtov in še mnogih drugih, ki bi koristili gorskim vzponom in poskrbeli za napravo in vzdrževanje objektov, pa je mogoče le z združenimi močmi«, je ugotavljal dopisnik v Laibacher Zeitung 2. oktobra 1871, pri čemer je imel gotovo v mislih tu-

di potrebo po ustanovitvi planinskega društva.

Poleg Ljubljane smo imeli vrsto navdušenih planinskih organizatorjev v Bohinju, takrat glavnemu izhodišču za triglavske ture. Ti so pod vodstvom Ivana Žana 21. maja 1872 celo vložili pri kranjski deželni vladi prošnjo za ustanovitev društva Triglavskih prijateljev. Društvena pravila so bila slovenska, vendar pa so imela za društvo tudi nemško ime in sicer Triglav Alpen Verein in der Woc-hein. Domnevamo, da je bilo ime v slovenščini namenjeno za domače člane, nekoliko drugačno ime v nemščini pa za neslovenske obiskovalce Triglav-skega pogorja, ki so bili tedaj v večini. Notico o ustanavljanju društva je prinesel Slovenski narod, pa tudi oba nemška dnevnika, ki sta takrat izhajala v Ljubljani. Toda 27. septembra 1872 je deželno predsedstvo odklonilo potrditev društvenih pravil in to iz čisto formalnih razlogov. Ko je bil ob koncu leta 1872 Ivan Žan prestavljen v Škofjo Loko, so Bohinjci izgubili prizadevnega organizatorja, usoda pa tudi ni bila naklonjena prvi planinski koči na Triglavu, saj je hitro razpadla.

Ne glede na to pa bi lahko rekli, da so Bohinjci prehiteli Ljubljančane v prizadevanjih za ustanovitev planinskega društva...

Razstavo, odprta je bila dva tedna v — DD Partizan, je pripravila PD Dovje-Mojstrana. Njim in tovarišu Ivanu Jenku, ki je sodeloval pri postavitvi in otvoritvi razstave se Planinsko društvo Žiri zahvaljuje za sodelovanje.

Vinko PODOBNIK

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Breznica 83

Bliža se 28. avgust, ko bomo zopet lahko spremljali na Breznici drzne fante iz vse Slovenije na republiškem prvenstvu v motokrosu. Tokrat bomo videli vožnjo v vseh treh razredih in sicer 85, 125 in 250 cm³. Sama dirka se bo pričela že dopoldne ob 10. uri in se bo nadaljevala vse popoldne.

AMD Žiri to dirko letos prireja s pomočjo AMD Slovenijaavto iz Ljubljane, ki je tudi pokrovitelj razreda 85 in 125 cm³.

Člani AMD Žiri in njena športna komisija so že opravili manjša popravila na sami progi, nekaj del pa bomo morali opraviti pred samo prireditvijo. Vse službe pri organizaciji so že določene in to večina izmed članov AMD Žiri in združenja šoferjev in avtomehaničkov Žiri in Gasilskega društva Žiri, ki vestno in požrtvovalno pomagajo pri dirki.

Tudi letos bodo gledalci lepo postreženi z jedačo in pijačo, saj se odgovorni na to pripravljajo že sedaj.

Na Breznici pričakujemo okoli 100 tekmovalcev iz naše republike. Mi kot domačini, bomo imeli na tej dirki 6 domačih tekmovalcev, ki se zelo vestno in marljivo pripravljajo in upamo, da gledalci ne bodo razočarani. Po tistem si želimo celo zmage katerega izmed Žirovcev ali vsaj kakšno mesto med prvimi.

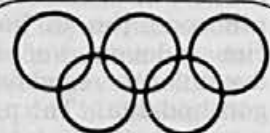
Vse gledalce iz Žirov, ki bodo prišli na Breznico pa prosimo, da odidejo na prireditev peš, da bodo gostje lažje parkirali.

Vse, ki želite preživeti nedeljo ob lepem in drznem športu, vabimo, da se dobimo 28. avgusta na Breznici.

MILAN OBLAK

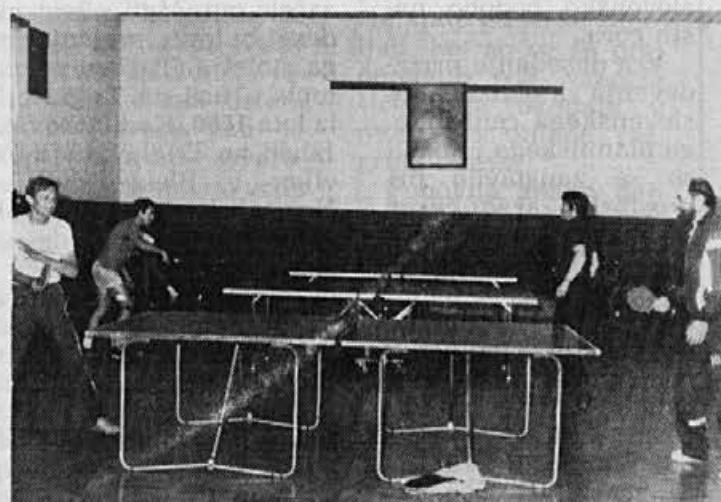
Takole smo lani spremljali dirko

Sarajevo '84

Na kolesarskem maratonu Franja na relaciji od Tacna, preko Logatca, Idrije, Kladij in Škofje Loke, je nastopilo tudi precej Žirovcev, ki so se vsi po vrsti kar dobro odrezali. Med najboljšimi je bil Robert Vehar, na sliki vozi kot drugi.

Tudi namizni tenis je dokaj priljubljen

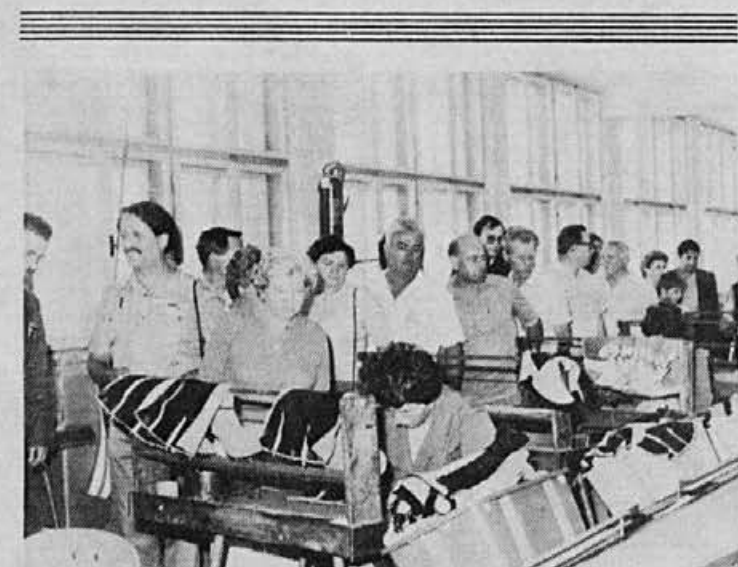
To je naš kraj • To je naš kraj • To je naš kraj

V izvozu imajo izredno veliko dela

Popravilo reklamacij gornjih delov

Gostje iz Srbije so si z zanimanjem ogledali našo tovarno. Z njimi so bili tudi Žirovci, nekdanji izseljenci.

Most na Cesti Jurišnega bataljona, ki se je pri zadnji poplavi zrušil, je že nadomestil novi most, ki pa je prav tako dvignil veliko prahu. Upajmo, da ne bo ostal le spomenik, kako se ne smemo dogovarjati, če želimo hitreje napredovati.

Ena, najmnožičnejših oblik rekreacije naših delavcev

Veliko pričakovanje — kako bo na izletu. To je ena izmed že uveljavljenih tradicionalnih oblik rekreacije naših delavcev, ki jih pripravlja sindikalna organizacija. Škoda le, da so organizatorji prepogosto upravičeno zaskrbljeni, ali bo avtobus pripeljal ali ne ...

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Prizidek pri osnovni šoli ima že ostrešje

Toda to še ni vse. Delavci delajo tudi znotraj. Elektroinštalacija je že skoraj dokončana, vodovodna pa v celoti, oblagajo pa tudi že s keramičnimi oblogami in betonskimi estrihi za tla. Mi-zarji že vgrajujejo okna in pripravljajo podložne letve za lesene stropne. Fasado so začeli oblagati s fasadno opeko in eternitnimi ploščami.

Če ocenjujemo na grobo, je tako približno narejenega 3/4 predvidene investicije.

Najbolj smo se bali, kako bo z elektroinstalacijo in instalaci-jo za centralno kurjavo. Toda dela potekajo zelo solidno. Tudi na šolskem stadionu je že navožen ves zasipni material, okoli 5000 kub. m, pri čemer velja omeniti, da je to vodna skupnost odstopi-la brezplačno. (Če bi ta material na primer dovažali iz Lajš, bi to stalo 150 starih milijonov).

Tu polagajo že tudi drenažne cevi za odtok voda.

Skratka vse kaže, da bo šola dograjena do krajevnega praz-nika, zlasti, če bo vreme naklonjeno.

Slobodan Poljanšek

Prizidek pri osnovni šoli kar lepo napreduje. Le tu in tam popusti vnama izvajalcev: včasih je za to kriva vročina, dru-gič dež, tretjič pa ...

Pomemben dogodek je bil otvoritev razstave projektov in za-misli, kako ohraniti življenje v vaških jedrih v Žireh. V Družbenem domu Partizan je bila organizirana javna raz-prava, v kateri so sodelovali predstavniki fakultete za arhi-tekturo, gradbeništvo in geodezijo iz Ljubljane, predstavniki projektivnega ateljeja iz Idrije, Zavoda za spomeniško var-stvo in Krajevne skupnosti Žiri, ki so ob pomoči predstavn-ikov občine Škofja Loka, ocenili možnosti za ožvitev vaških jeder v Žireh.

NE POZABIMO

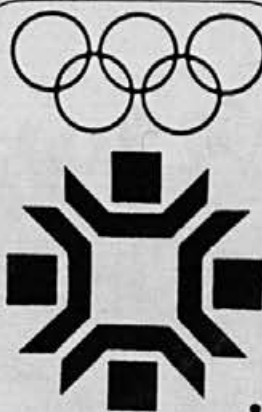

Na sliki so verjetno slušatelji ponavljalne šole, po nekaterih informacijah so to letnik 1898. Prosimo vas, sporočite nam, kdo so udeleženci na sliki, kje in kdaj je bila fotografija po-sneta. Vsaka, še tako skromna informacija, nam bo dobro-došla.

Cesta Jurišnega bataljona je napol dograjena. Priprave v ča-sovni stiski pred 15. zborom borcev in aktivistov Gorenjske, težave, ki so jih imeli vojaki s svojo mehanizacijo in mnogo več del pri gradnji nasipa v drugi polovici trase, to so dejav-niki, ki so botrovali več kot 100 % podražitvi. Skupščina kra-jevne skupnosti Žiri je na predlog sveta krajevne skupnosti sprejela sklep, da ustavi dela na tej cesti. Uredi naj se le toli-ko, da bo cesta prevozna in da se ne bo delala škoda. Kako bo naprej, je še vprašanje; nekateri se ogrevajo za delo v la-stni režiji, kar pomeni, da bi bila KS investitor in organiza-tor del. Seveda pa je cena že sedaj več kot 4 milijone din, ta-ko da je skupščina zaradi tega letos odložila obnovo dvorane DPD Svoboda Žiri.

Dopisujte

Sarajevo 84

»DELO-ZIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi: TOZD Proiz-vodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skup-nih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Rado Kavčič, Anton Eniko, Helena Kavčič, Marjan Pišljar, Silva Klemenčič, Anuška Kavčič — tehnični ured-nik, Nejko Podobnik, gla-vni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, na-klada 2100 izvodov. Foto-grafije: Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj